

ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନା

ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନା

ଦର୍ପଣ

ତ୍ରେମାସିକ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା

ଜାନୁଆରୀ-ମାର୍ଚ୍ଚ, ୨୦୨୪

ସପ୍ତମ ବର୍ଷ ■ ସଂକଳନ ସଂଖ୍ୟା-୪

ସୂଚୀପତ୍ର

- ପ୍ରକଟ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନାର ପ୍ରମୁଖ ସଫଳତା
- ଚଳିତ ତ୍ରେମାସରେ କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ
- ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଖବର
- ସଫଳତା କାହାଣୀ

ପ୍ରକଟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କ କଲମରୁ

ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନା ଏହାର ସମ୍ପ୍ରସାରିତ ଅବଧିର ଶେଷ ବର୍ଷରେ ଉପନୀତ । ଏହି ଯୋଜନାର ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ନିରନ୍ତର ଜଙ୍ଗଲ ପରିଚାଳନା ଏବଂ ଜଙ୍ଗଲ ସୀମାନ୍ତରେ ବସବାସ କରୁଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କର ଜୀବିକାର ଉନ୍ନତି ନିମନ୍ତେ ଅନେକ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଛି । ଜଙ୍ଗଲ ନିଆଁ ନିବାରଣ ଓ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗୋଷ୍ଠୀ ସଚେତନତା ସର୍ବଦା ଏକ ଆହ୍ୱାନ ହୋଇ ଆସିଅଛି । କିନ୍ତୁ ଜଙ୍ଗଲ ସୀମାବର୍ତ୍ତ ଅଞ୍ଚଳର ଅଧିବାସୀ ମାନଙ୍କ ସକ୍ରିୟ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ଦ୍ୱାରା ଏହାକୁ ସଫଳତାର ସହ ମୁକାବିଲା କରାଯାଇ ପାରିଛି । ଏକ ପକ୍ଷରେ ଉଚ୍ଚତା ଜଙ୍ଗଲର ପୁନରୁଦ୍ଧାର କରାଯିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ ଜଙ୍ଗଲ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ଲୋକ ମାନଙ୍କର ଜୀବିକାକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ହେଉଛି ଏହି ଯୋଜନାର ମୁଖ୍ୟ ଆଭିମୁଖ୍ୟ । ୨୦୨୪ ମାର୍ଚ୍ଚ ମାସ ସୁଦ୍ଧା ୨୩ଟି ବନଖଣ୍ଡରେ ସ୍ଥାନୀୟ ଲୋକ ମାନଙ୍କ ସକ୍ରିୟ ସହଭାଗିତାରେ ୪,୬୦୧ ଟି ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି (VSS) ଅନ୍ତର୍ଗତ ମୋଟ ୨,୨୯,୫୧୮ ହେକ୍ଟର ପରିମିତ ଜଙ୍ଗଲ ଅଞ୍ଚଳର ପୁନରୁଦ୍ଧାର ଏବଂ ୧୦୦୫ ହେକ୍ଟର ପରିମିତ ଜଙ୍ଗଲ ଜମିରେ ବନୀକରଣ କରାଯାଇଛି । ଅଧିକନ୍ତୁ, ଯୋଜନାର ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ସରକାରଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗର ଯୋଜନା ଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ସମନ୍ୱୟ ରକ୍ଷା କରି ଅନ୍ତଃ-ବିଭାଗୀୟ ସଂଯୋଗୀକରଣ ମାଧ୍ୟମରେ ୪.୨ ଲକ୍ଷ ପରିବାରର ୩୦,୭୨,୯୭୭ ହିତାଧିକାରୀ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ୯୬୨.୪୮ କୋଟି ଟଙ୍କାର ଜୀବିକା ତଥା ଗୋଷ୍ଠୀ ଉନ୍ନୟନ ଭିତ୍ତିକ ସହଯୋଗୀ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇ ପାରିଛି ।

ଅନୁସୂଚିତ ଜଙ୍ଗଲ ଓ ଗୋଷ୍ଠୀ ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟରେ ସଂପାଦନ କରିବା ସହିତ ହସ୍ତାନ୍ତରିତ ଜଙ୍ଗଲ ଅଞ୍ଚଳକୁ ବ୍ୟାପକ ବନାଗ୍ନି ଦାଉରୁ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଚଳିତ ତ୍ରେମାସିକ (ଜାନୁଆରୀ-ମାର୍ଚ୍ଚ, ୨୦୨୪) ବର୍ଷର ଅତ୍ୟନ୍ତ ଘଟଣାବହୁଳ ସମୟ ଥିଲା । ରାଜ୍ୟରେ ଦୀର୍ଘ ଦିନ ଧରି ଲାଗି ରହିଥିବା ଶୁଖିଲା ପାଗ ଓ ଅତ୍ୟଧିକ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଜଙ୍ଗଲ ନିଆଁ କବଳରୁ ବନାଞ୍ଚଳକୁ ରକ୍ଷା କରିବାପାଇଁ ଏହି ତିନି ମାସ ଅତିରିକ୍ତ ପ୍ରୟାସ କରାଯାଇଛି ।

ଜଙ୍ଗଲ କୈନ୍ଦ୍ରିକ ଗୋଷ୍ଠୀ ବିକାଶ ଏବଂ ଜଙ୍ଗଲ ସୀମାନ୍ତ ଅଞ୍ଚଳରେ ରହୁଥିବା ଗୋଷ୍ଠୀ ମାନଙ୍କର ଜୀବିକା ଉନ୍ନୟନ ଦିଗରେ ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନା ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ଆସୁଅଛି । ପ୍ରକଟ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପାଦିତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଏବଂ ଘଟଣାଗୁଡ଼ିକୁ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଭାବରେ ସଂକଳିତ କରାଯାଇ ସମସ୍ତ ଅଂଶୀଦାରଙ୍କ ଅବଗତି ନିମନ୍ତେ “ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନା ଦର୍ପଣ”ର ଏହି ସଂଖ୍ୟାରେ ସ୍ଥାନିତ କରାଯାଇଛି । ଏହାବ୍ୟତୀତ ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି ଗୁଡ଼ିକର ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତମୂଳକ ପ୍ରୟାସଗୁଡ଼ିକୁ ଏହି ସଂଖ୍ୟାରେ ସଫଳ କାହାଣୀ ଭାବେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି । ଆଶା କରୁଛି, ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ସମସ୍ତ ବନଖଣ୍ଡ ଜଙ୍ଗଲ ଅଞ୍ଚଳରେ ବସବାସ କରୁଥିବା ଲୋକ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏହିପରି ଅଭିନବ କାର୍ଯ୍ୟ ସବୁ ଭବିଷ୍ୟତରେ ମଧ୍ୟ ଜାରିରଖିବେ ।

ଡଃ.ମୀତା ବିଶ୍ୱାଳ, ଭାରତୀୟ ବନ ସେବା

ପ୍ରଧାନ ମୁଖ୍ୟ ବନ ସଂରକ୍ଷକ (ପ୍ରକଟ) ଓ ପ୍ରକଟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ
ଓଡ଼ିଶା ବନାଞ୍ଚଳ ଉନ୍ନୟନ ସମିତି

“What we are doing to the forests of the world is but a mirror reflection of what we are doing to ourselves and to one another”

ପ୍ରକଳ୍ପ ଅବଧୂ ମଧ୍ୟରେ ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନାର ପ୍ରମୁଖ ସଫଳତା

୨୩ଟି ଜଙ୍ଗଲ ଓ ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀ ଡିଭିଜନରେ ଜଙ୍ଗଲ ସୀମାନ୍ତ ଅଞ୍ଚଳରେ ବସବାସ କରୁଥିବା ଅଧିବାସୀ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ନିରନ୍ତର ଜଙ୍ଗଲ ପରିଚାଳନା ଏବଂ ବିକଳ ଜୀବିକା ଉନ୍ନୟନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟରେ ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଛି । ଯୁଗ୍ମ ଜଙ୍ଗଲ ପରିଚାଳନା (JFM) ପଦ୍ଧତିରେ ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି (ଭିଏସ୍‌ଏସ୍) ଦ୍ଵାରା ସ୍ଥାନୀୟ ଗୋଷ୍ଠୀ ଭିତ୍ତିକ ଅନୁଷ୍ଠାନର ସକ୍ରିୟ ଅଂଶଗ୍ରହଣରେ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦିତ କରାଯାଇଛି । ପ୍ରକଳ୍ପର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବଧୂ (୨୦୧୬-୧୭ରୁ ୨୦୨୧-୨୨) ଶେଷ ହେବା ପରେ ଏହି ଯୋଜନାକୁ ୨୦୨୪-୨୫ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଅଛି । ୨୦୨୩-୨୪ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ସମୁଦାୟ ୪,୬୦୧ ସଂଖ୍ୟକ ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି (VSS) କୁ ଏହି ଯୋଜନାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ପ୍ରାକୃତିକ ଜଙ୍ଗଲର ପୁନର୍ଜନନ (ଖାଲି ସ୍ଥାନରେ ବୃକ୍ଷରୋପଣ ଏବଂ ବୃକ୍ଷରୋପଣ ରହିତ) ଓ ଏକ-ଚକତି ବୃକ୍ଷରୋପଣ ସମେତ ମୋଟ ୨,୩୦,୫୨୩ ହେକ୍ଟର

ପରିମିତ ହସ୍ତାନ୍ତରିତ ଜଙ୍ଗଲ ଅଞ୍ଚଳର ପୁନର୍ଜନନ କରାଯାଇଛି । ଏହାବ୍ୟତୀତ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ସହ ସମନ୍ୱୟ ରକ୍ଷା କରି ପ୍ରକଳ୍ପ ଅବଧୂ ମଧ୍ୟରେ ୯୬୨.୪୮ କୋଟି ଟଙ୍କା ଅନ୍ତର୍ଗତ ବିଭାଗୀୟ ସଂଯୋଗୀକରଣ ମାଧ୍ୟମରେ ବିନିଯୋଗ କରାଯାଇଛି ଓ ଏଥିରେ ୪.୨ ଲକ୍ଷ ପରିବାରର ୩୦.୭୩ ଲକ୍ଷ ହିତାଧିକାରୀ ଉପକୃତ ହୋଇଛନ୍ତି ।

୨୦୨୩-୨୪ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ୧୪୨୪ଗୋଟି ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି (ଭିଏସ୍‌ଏସ୍) ଦାୟିତ୍ଵରେ ଥିବା ୬୯,୭୩୭ ହେକ୍ଟର ଜଙ୍ଗଲ ଜମିରେ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି, ଯେଉଁଥିରେ ୧୯,୯୨୫ ହେକ୍ଟର ବୃକ୍ଷ ରୋପଣ ସହିତ ପୁନର୍ଜନନ ଏବଂ ୪୯,୮୧୨ ହେକ୍ଟର ବୃକ୍ଷ ରୋପଣ ରହିତ ପୁନର୍ଜନନ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

ପ୍ରକଳ୍ପ ଅବଧୂ ମଧ୍ୟରେ ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନାର ପ୍ରମୁଖ ଉପଲବ୍ଧିର ଏକ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବିବରଣୀ ନିମ୍ନ ସାରଣୀରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଗଲା ।

ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ଥିବା ବନଖଣ୍ଡ ଗୁଡ଼ିକର ତାଲିକା (୨୦୧୬-୧୭ରୁ ୨୦୨୪-୨୫)	ବଣାଇ, ଦେବଗଡ଼, ଜୟପୁର, କେନ୍ଦୁଝର, କେନ୍ଦୁଝର (ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀ), ପାରଳାଖେମୁଣ୍ଡି, ରାଉରକେଲା, ଅନୁଗୁଳ, ବାଲେଶ୍ଵର (ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀ), ପୁଲବାଣୀ, କୋରାପୁଟ, ରାୟଗଡ଼ା, ବାଲିଗୁଡ଼ା, ବାମରା (ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀ), ବରଗଡ଼, ବଲାଙ୍ଗୀର, ଖରିଆର, କଳାହାଣ୍ଡି (ଉତ୍ତର), କଳାହାଣ୍ଡି (ଦକ୍ଷିଣ), ମାଲକାନଗିରି, ନବରଙ୍ଗପୁର, ରେଢ଼ାଖୋଲ ଓ ସାତକୋଶିଆ (ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀ)	
ବନାଞ୍ଚଳ ସଂଖ୍ୟା	୧୩୫	
ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି (ଭିଏସ୍‌ଏସ୍) ସଂଖ୍ୟା	୪୬୦୧	
ପ୍ରକଳ୍ପ ଅନ୍ତର୍ଗତ ମହିଳା ସ୍ଵୟଂ ସହାୟକା ଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା	୧୪,୨୬୩	
ପ୍ରକଳ୍ପ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ପରିବାର ସଂଖ୍ୟା	୪.୨ ଲକ୍ଷ	
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ	ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ	ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ
ANR (Without Gap Plantation) (ବୃକ୍ଷରୋପଣ ବିନା ଜଙ୍ଗଲର ପୁନର୍ଜନନ)	୨୩ ବନଖଣ୍ଡ, ୪୬୦୧ ଭିଏସ୍‌ଏସ୍ ଅନ୍ତର୍ଗତ ୨,୦୯,୫୬୮ ହେକ୍ଟର ଦାୟିତ୍ଵ ହସ୍ତାନ୍ତରିତ ଜଙ୍ଗଲ	୨୩ ବନଖଣ୍ଡ, ୪୬୦୧ ଭିଏସ୍‌ଏସ୍ ଅନ୍ତର୍ଗତ ୨,୦୯,୫୪୩ ହେକ୍ଟର ଜଙ୍ଗଲ
ANR (With Gap Plantation) (ବୃକ୍ଷରୋପଣ ସହିତ ପୁନର୍ଜନନ)	୧୮ ବନଖଣ୍ଡ, ୪୪୬ ଭିଏସ୍‌ଏସ୍, ୨୦,୦୦୦ ହେକ୍ଟର ଜଙ୍ଗଲ	୧୮ ବନଖଣ୍ଡ, ୪୪୬ ଭିଏସ୍‌ଏସ୍, ୧୯,୯୭୫ ହେକ୍ଟର ଜଙ୍ଗଲ
ଏକ-ଚକତି ବୃକ୍ଷରୋପଣ (Block Plantation)	୧୨ଟି ବନଖଣ୍ଡ ଅନ୍ତର୍ଗତ ୮୭ଟି ସ୍ଥାନରେ ୧୦୦୫ ହେକ୍ଟର ଜଙ୍ଗଲ ଜମି	୧୨ଟି ବନଖଣ୍ଡ ଅନ୍ତର୍ଗତ ୮୭ଟି ସ୍ଥାନରେ ୧୦୦୫ ହେକ୍ଟର ଜଙ୍ଗଲ ଜମି
ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି (ଭିଏସ୍‌ଏସ୍) କୋଠାଘର ତଥା ଜୀବିକା ସାଧନ କେନ୍ଦ୍ର ନିର୍ମାଣ	୬୧୨	୬୧୨
ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ ତାଲିମ	ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ସଂଖ୍ୟା- ୯୧୭୧, ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀ ସଂଖ୍ୟା- ୨,୭୫,୧୧୭	
ଅନ୍ତଃ-ବିଭାଗୀୟ ସମନ୍ୱୟ ଓ ସଂଯୋଗୀକରଣ ମାଧ୍ୟମରେ ଜୀବିକା ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଏବଂ ଗୋଷ୍ଠୀ ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ	୪,୬୦୧ ଭିଏସ୍‌ଏସ୍, ୧୪,୨୬୩ ସ୍ଵୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ, ୩୦.୭୩ ଲକ୍ଷ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ୯୬୨.୪୮ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବିନିଯୋଗ	

ଚଳିତ ତ୍ରେମାସରେ କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

(କ) ଗୋଷ୍ଠୀ ସଂଚାଳନ ଓ ସୁଦୃଢୀକରଣ

ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନା ଅନ୍ତର୍ଗତ ପ୍ରମୁଖ ତୃଣମୂଳ ସ୍ତରର ଅନୁସ୍ଥାନଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି (ଭିଏସଏସ) ଏବଂ ମହିଳା ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକା ଗୋଷ୍ଠୀ (SHG), ଯେଉଁ ମାନଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନାର ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରା ଯାଇଥାଏ । ତେଣୁ ପ୍ରକୃତ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଏହି ଅନୁସ୍ଥାନ ଗୁଡ଼ିକର ସୁଦୃଢୀକରଣ ଉପରେ ବିଶେଷ ଭାବରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି । ନିୟମିତ VSS ବୈଠକ ଆୟୋଜନ, ଗୋଷ୍ଠୀ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧି ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ, ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗର ଯୋଜନା ସହିତ ଆନ୍ତଃ-କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ସମନ୍ୱୟ ମାଧ୍ୟମରେ ଜୀବିକା ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଏବଂ VSS ଏବଂ ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ

ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକୁ ଜଙ୍ଗଲ ନିଆଁ ନିବାରଣ ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ନିୟୋଜିତ କରିବା ଚଳିତ ତ୍ରେମାସରେ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରମୁଖ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ । ପ୍ରାୟ ୧୪,୨୬୩ ଜଣ ମହିଳା ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀକୁ ମଧ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ସହିତ ଆନ୍ତଃ-ବିଭାଗୀୟ ସଂଯୋଗାକରଣ ମାଧ୍ୟମରେ ବିଭିନ୍ନ ଆୟ ସୃଷ୍ଟିକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସହିତ ସଂଯୋଗ କରାଯାଇଛି । ନିୟମିତ VSS ବୈଠକ ଆୟୋଜନ କରିବା ଏବଂ VSS ଅଞ୍ଚଳରେ ସମସ୍ତ ଗୋଷ୍ଠୀ ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଏବଂ ଆୟ ସୃଷ୍ଟିକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ସୁଗମ କରିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନାର କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପ୍ରମୁଖ ଭୂମିକା ରହିଛି ।

ତେନ୍ତୁଳିଖୁଣ୍ଟି ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି (କଳାହାଣ୍ଡି-ଦକ୍ଷିଣ ବନଖଣ୍ଡ) ରେ ସାଧାରଣ ପରିଷଦ ବୈଠକ

ଗମ୍ଭରିଡ଼ି ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି (ରେଭାଝୋଲ ବନଖଣ୍ଡ) ରେ ସାଧାରଣ ପରିଷଦ ବୈଠକ

ବତବାହାଲ ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି (ବାମନା ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀ ବନଖଣ୍ଡ) ରେ ସାଧାରଣ ପରିଷଦ ବୈଠକ

ସୁଆକାଟି ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି (କେନ୍ଦୁଝର-ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀ ବନଖଣ୍ଡ) ରେ ସାଧାରଣ ପରିଷଦ ବୈଠକ

କରଲାପଣି ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି (କେନ୍ଦୁଝର ବନଖଣ୍ଡ) ରେ ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକା ଗୋଷ୍ଠୀ ବୈଠକ

ଭୂମିଭୁମା ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି (ବାଲାଙ୍ଗିର ବନଖଣ୍ଡ) ରେ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ କମିଟି ସଭା

ବନାଗ୍ନି ନିବାରଣ ଓ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ସଭା —କୋଟପାଡ଼ ବନାଞ୍ଚଳ, ଜୟପୁର ବନଖଣ୍ଡ

ବନାଗ୍ନି ନିବାରଣ ପାଇଁ ଶପଥ ପାଠ —କେନ୍ଦୁଝର ବନଖଣ୍ଡ

(ଖ) ପ୍ରାକୃତିକ ଜଙ୍ଗଲର ପୁନର୍ଜନନ ଓ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ

ପ୍ରାକୃତିକ ଜଙ୍ଗଲର ପୁନର୍ଜନନ (ବୃକ୍ଷରୋପଣ ସହିତ ଏବଂ ବୃକ୍ଷରୋପଣ ରହିତ) ପଦ୍ଧତି ଅବକ୍ଷୟ ହୋଇଥିବା ଜଙ୍ଗଲ ସମ୍ପଦର ପୁନରୁଦ୍ଧାର ପାଇଁ ସବୁଠାରୁ ଫଳପ୍ରସ୍ତୁତ ପୁନର୍ଜନନ ପଦ୍ଧତି ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଏ। ଚଳିତ ଡ୍ରେମାସରେ ୨୨ଟି ବନଖଣ୍ଡ ଅନ୍ତର୍ଗତ ୧୪୨୪ଗୋଟି ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତିରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା ପ୍ରାକୃତିକ

ଜଙ୍ଗଲର ପୁନର୍ଜନନ (ବୃକ୍ଷରୋପଣ ସହିତ ଓ ରହିତ)ର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରାଯାଇଛି। ଏଥିମଧ୍ୟରେ ୧୮ଟି ବନଖଣ୍ଡ ଅଧୀନରେ ଥିବା ୪୪୬ଟି ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତିରେ ୧୯,୯୨୫ ହେକ୍ଟର ପ୍ରାକୃତିକ ଜଙ୍ଗଲର ପୁନର୍ଜନନ (ବୃକ୍ଷରୋପଣ ସହିତ) ଓ ୨୨ ଗୋଟି VSSରେ ୪୯,୮୧୨ ହେକ୍ଟର ପ୍ରାକୃତିକ ଜଙ୍ଗଲର ପୁନର୍ଜନନ (ବୃକ୍ଷରୋପଣ ରହିତ) ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ।

ବୃକ୍ଷ ରୋପଣ ସହିତ ପ୍ରାକୃତିକ ପୁନର୍ଜନନର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ - କାଣ୍ଡାଗୁଡ଼ା ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି, କେନ୍ଦୁଝର ବନଖଣ୍ଡ

ବୃକ୍ଷ ରୋପଣ ସହିତ ପ୍ରାକୃତିକ ପୁନର୍ଜନନର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ - ଭୁଲୁକାବାହାଲ ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି, ଦେବଗଡ଼ ବନଖଣ୍ଡ

ବୃକ୍ଷ ରୋପଣ ସହିତ ପ୍ରାକୃତିକ ପୁନଃଜନନର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ- ଗୋପାମାଥପୁର ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି, କେନ୍ଦୁଝର ବନଖଣ୍ଡ

ବୃକ୍ଷ ରୋପଣ ସହିତ ପ୍ରାକୃତିକ ପୁନଃଜନନର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ- ରେମାଳ ସାହି ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି, ଦେବଗଡ଼ ବନଖଣ୍ଡ

ପ୍ରାକୃତିକ ପୁନଃଜନନର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ- ଶୁଣାଗୁଡ଼ା ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି, ଜୟପୁର ବନଖଣ୍ଡ

ପ୍ରାକୃତିକ ପୁନଃଜନନର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଓ ସଫେଇ କାର୍ଯ୍ୟ- ବଡ଼ପିଚୁଲା ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି, କେନ୍ଦୁଝର ବନଖଣ୍ଡ

ବୃକ୍ଷ ରୋପଣ ସହିତ ପ୍ରାକୃତିକ ପୁନଃଜନନ- ହାଣ୍ଡି ଭଙ୍ଗା ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି, କେନ୍ଦୁଝର ବନଖଣ୍ଡ

(ଗ) ବନାଗ୍ନି ନିବାରଣ ଓ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ:

ବନାଗ୍ନି ଦାଉରୁ ଜଙ୍ଗଲକୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବା ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନାର ଅନ୍ୟତମ ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ। ଜଙ୍ଗଲରେ ନିଆଁ ଲାଗିବା ଦ୍ଵାରା କେବଳ ଜଙ୍ଗଲ ସମ୍ପଦ ଓ ପରିବେଶ ପ୍ରଭାବିତ ହୁଏ ନାହିଁ, ଜଙ୍ଗଲ ନିକଟରେ ବସବାସ କରୁଥିବା ଅଧିବାସୀ ମାନଙ୍କର ଘର ଓ

ସମ୍ପଦ ମଧ୍ୟ ବନାଗ୍ନି ଯୋଗୁଁ ଅନେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହେଉଥିବାର ଦେଖାଯାଏ। ଓଡ଼ିଶାର ଗ୍ରାମ୍ୟମଣ୍ଡଳୀୟ ପର୍ବମୋଚୀ ଜଙ୍ଗଲରେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଜାନୁଆରୀ ମାସଠାରୁ ମେ' ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଜଙ୍ଗଲରେ ପତ୍ର ଝଡ଼ିବା ପରେ ନିଆଁ ଲାଗିବାର ଘଟଣା ଅଧିକ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ। ଏହା ସହିତ ଚଳିତ ତ୍ରେମାସରେ ଦୀର୍ଘ ଦିନ ଧରି ଲାଗି ରହିଥିବା ଶୁଖିଲା ପାଗ ଓ

ଅତ୍ୟଧିକ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହ ଯୋଗୁଁ ଅଗ୍ନିକାଣ୍ଡ ପାଇଁ ଅନୁକୂଳ ବାତାବରଣ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି । ବାସ୍ତବରେ ରାଜ୍ୟର ସମୁଦାୟ ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି ସଂଖ୍ୟାର ପ୍ରାୟ ଏକତୃତୀୟ ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ; ତେଣୁ ଜଙ୍ଗଲ ନିଆଁ ପରିଚାଳନାରେ ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନା ଅଂଶଦାରମାନଙ୍କ ଭୂମିକା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ।

ଠିକ୍ ସମୟରେ ଅଗ୍ନି ନିରୋଧକ ରେଖା ସୃଷ୍ଟି ଏବଂ ଏହାର ରକ୍ଷାବେକ୍ଷଣ, ସ୍ଥାନୀୟ ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି, VSS ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ଜଙ୍ଗଲ ଅଞ୍ଚଳରେ ଜଙ୍ଗଲ ନିଆଁର ତତ୍କାଳ ଚିହ୍ନଟ, ଖବର ପ୍ରଦାନ ଏବଂ ବନାଗ୍ନି ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ସ୍ଥାନୀୟ ଜନସାଧାରଣ ଏବଂ ଗୋଷ୍ଠୀ ଭିତ୍ତିକ ସଂଗଠନ (ସିବିଓ)ର ସମ୍ପୃକ୍ତି ଓ ସହଭାଗିତା ଏବଂ ବନାଗ୍ନି ପ୍ରବଣ ଜଙ୍ଗଲ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅଗ୍ନିପ୍ରଶମନ ଜଗୁଆଳିଙ୍କୁ ନିୟୋଜିତ କରିବା ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନାର ବନାଗ୍ନି ପରିଚାଳନା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତିର ସଦସ୍ୟ ଏବଂ ବନ ବିଭାଗ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ସକ୍ରିୟ ସହଯୋଗରେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରାଯାଏ । ଗୋଷ୍ଠୀ, ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ତରରେ ବୈଠକ ମାଧ୍ୟମରେ ସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି, ସଚେତନତା ରାଲି ଓ ପଥପ୍ରାନ୍ତ ନାଟକ ଆୟୋଜନ, ଜଙ୍ଗଲ ନିଆଁ ନିବାରଣ ପାଇଁ ଆନ୍ତଃ ବିଭାଗୀୟ ସମନ୍ୱୟ ବୈଠକ, ମହିଳା ସ୍ୱୟଂସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କ ସମ୍ପୃକ୍ତି

ଏବଂ ନିୟୋଜିତ ବନାଗ୍ନି ପ୍ରଶମନ ଦଳର ଦୂରିତ ପଦକ୍ଷେପ ଭଳି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନାର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଜଙ୍ଗଲ ଅଞ୍ଚଳରେ ଜଙ୍ଗଲ ନିଆଁ ନିବାରଣ ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବହୁତ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ହୋଇଥାଏ । ଚଳିତ ବର୍ଷ ସକ୍ରିୟ VSS ସଦସ୍ୟ ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାୟୀ ପ୍ରକଳ୍ପ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କ ପ୍ରଶଂସନୀୟ ଅବଦାନ ଯୋଗୁଁ ହସ୍ତାନ୍ତରିତ ଜଙ୍ଗଲ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅଗ୍ନିକାଣ୍ଡ ଘଟଣାକୁ ସଫଳ ଭାବେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରାଯାଇ ପାରିଛି, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ଥିବା ହସ୍ତାନ୍ତରିତ ଜଙ୍ଗଲ ଅଞ୍ଚଳରେ କୌଣସି ବଡ଼ ଧରଣର ଅଗ୍ନିକାଣ୍ଡ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିନାହିଁ ଏବଂ ଜଙ୍ଗଲ ନିଆଁକୁ ଠିକ୍ ସମୟରେ ପରିଚାଳନା କରି ବହୁ ସମ୍ପଦକୁ ରକ୍ଷା କରାଯାଇ ପାରିଛି ।

ଏହି ଯୋଜନାରେ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଅଗ୍ନିନିରୋଧକ ରେଖା ସୃଷ୍ଟି, ଅଗ୍ନି ପ୍ରଶମନ ଜଗୁଆଳି ନିଯୁକ୍ତି ଏବଂ ବନାଗ୍ନି ନିବାରଣ ପାଇଁ ଜନ ସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି ଭଳି ସମଯୋଗଯୋଗୀ ପଦକ୍ଷେପ ବନ ବିଭାଗ କର୍ମକର୍ତ୍ତା ଏବଂ ପ୍ରକଳ୍ପ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଠିକ୍ ସମୟରେ କରାଯାଇଛି । ଯାହା ଫଳରେ ଚଳିତ ଡ୍ରେମାସରେ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଋତୁରେ ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି ଓ ଦୀର୍ଘ ଦିନର ଶୁଖିଲା ପାଗ ସତ୍ତ୍ୱେ ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି ଗୁଡ଼ିକୁ ସକ୍ରିୟ କରାଯାଇ ଜଙ୍ଗଲ ନିଆଁକୁ ବହୁ ମାତ୍ରାରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରାଯାଇ ପାରିଛି ।

ଜଙ୍ଗଲ ସୁରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ବୃକ୍ଷରେ ରକ୍ଷା ବନ୍ଧନ ସହ ସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି- ତମନାଗୁଡ଼ା ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି (ବାମରା ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀ ବନଖଣ୍ଡ)

ବନାଗ୍ନି ସଚେତନତା ରାଲି- ପାଟଣା ବନାଞ୍ଚଳ (କେନ୍ଦୁଝର ବନଖଣ୍ଡ)

ଜଙ୍ଗଲ ସୁରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ତରରେ ସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି- ଥୁଆମୁଲ ରାମପୁର ବନାଞ୍ଚଳ, (କଳାହାଣ୍ଡି ଦକ୍ଷିଣ ବନଖଣ୍ଡ)

ବନାଗ୍ନି ସଚେତନତା ରାଲି- ଘଟଗାଁ ବନାଞ୍ଚଳ (କେନ୍ଦୁଝର ବନଖଣ୍ଡ)

ବାଲାଙ୍ଗିର ବନଖଣ୍ଡ ଅନ୍ତର୍ଗତ ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି ରେ ଅଗ୍ନି ନିରୋଧକ ରେଖା ସୃଷ୍ଟି

ଅଗ୍ନି ନିରୋଧକ ରେଖା ସୃଷ୍ଟି- ସିନ୍ଧି ଗାଁ ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି (କନ୍ୟାପୁର ବନଖଣ୍ଡ)

ଦେବଗଡ଼ ବନଖଣ୍ଡ ଅନ୍ତର୍ଗତ ମର୍ଦ୍ଦାଙ୍ଗ ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତିରେ ଅଗ୍ନି ନିରୋଧକ ରେଖା ସୃଷ୍ଟି

ଫୁଲବାଣୀ ବନଖଣ୍ଡ ଅନ୍ତର୍ଗତ କମିନାକୁ ଗ୍ରାମର ମହିଳା ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକା ଗୋଷ୍ଠୀ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବନାଗି ନିୟନ୍ତ୍ରଣ

ଘ) ମୃତ୍ତିକା ଓ ଜଳ ସଂରକ୍ଷଣ ସଂରଚନାର ପୁନରୁଦ୍ଧାର:

ମୃତ୍ତିକା ଏବଂ ଆର୍ଦ୍ରତା ସଂରକ୍ଷଣ (ଏସଏମସି) କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହେଉଛି ପ୍ରାକୃତିକ ଜଙ୍ଗଲର ପୁନର୍ଜନନ (ଏଏନଆର) କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଅନ୍ୟତମ ମୁଖ୍ୟ ଉପ-କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ। ବର୍ଷାଜଳର ସଂରକ୍ଷଣ, ଭୂତଳ ଜଳସ୍ତର ବୃଦ୍ଧି, ଭୂପୃଷ୍ଠ ଜଳପ୍ରବାହକୁ ରୋକିବା, ଜଙ୍ଗଲ ଜମିରେ ଆର୍ଦ୍ରତା ବଜାୟ ରଖିବା ଏବଂ ମୃତ୍ତିକା କ୍ଷୟକୁ ରୋକିବା ପାଇଁ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ, ଯାହା ଜଙ୍ଗଲରେ

ଥିବା ଉଦ୍ଭିଦରାଜିର ଅଭିବୃଦ୍ଧି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ। ତେଣୁ, ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ମୃତ୍ତିକା ଏବଂ ଆର୍ଦ୍ରତା ସଂରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା (SMC) ଅନ୍ୟତମ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ। ୨୦୨୩-୨୪ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଯୋଜନା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ୬୯,୭୩୭ ହେକ୍ଟର ଜଙ୍ଗଲ ଅଞ୍ଚଳରେ ଥିବା ଟ୍ରେସ୍ ଓ ଚେକ୍ ଡ୍ୟାମ୍ ଗୁଡ଼ିକର ନବୀକରଣ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି।

ଟ୍ରେସ୍ ଗୁଡ଼ିକର ନବୀକରଣ କାର୍ଯ୍ୟ- ମାଡକାମିଗୁଡା ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି, ମାଲକାନଗିରି ବନଖଣ୍ଡ

ଟ୍ରେସ୍ ଗୁଡ଼ିକର ନବୀକରଣ କାର୍ଯ୍ୟ- ମୁରିବାହାଲ ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି, ବଲାଙ୍ଗିର ବନଖଣ୍ଡ

ଡ) ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି (ଭିଏସଏସ) ଗୃହ ତଥା ଜୀବିକା ସାଧନ କେନ୍ଦ୍ର ନିର୍ମାଣ:

ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନାରେ ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି (VSS) ଗୃହ ତଥା ଜୀବିକା ସାଧନ କେନ୍ଦ୍ର ହେଉଛି ଗୋଟିଏ ବା ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି ସ୍ତରରେ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଥିବା ଏକ ବହୁମୁଖୀ କୋଠାଘର ଏବଂ ଜୀବିକା ଭିତ୍ତିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ଏକ ସ୍ଥାନ, ଯାହା ପ୍ରାକୃତିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ସମୟରେ ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳୀ ଏବଂ (VSS) ର ରେକର୍ଡ୍ ପତ୍ର ରଖିବା ପାଇଁ ଏକ ସ୍ଥାନ ଭାବରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥାଏ। ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ମନୋନୀତ

କେତେଗୋଟି ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତିରେ ପ୍ରାୟ ୪୦୦ ବର୍ଗଫୁଟ କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ବିଶିଷ୍ଟ କୋଠାଘର ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ପ୍ରକୃତ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ୟାବଧି (୨୦୨୩-୨୪ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ) ମୋଟ ୬୧୨ ଗୋଟି ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି (ଭିଏସଏସ) ଗୃହ ତଥା ଜୀବିକା ସାଧନ କେନ୍ଦ୍ର ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଏହାର ବହୁମୁଖୀ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତିକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଛି ।

ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି ଗୃହ ତଥା ଜୀବିକା ସାଧନ କେନ୍ଦ୍ର ଉଦ୍ଘାଟନ — କାହିଲି ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି, ରାୟଗଡ଼ା ବନଖଣ୍ଡ

ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି ଗୃହ ତଥା ଜୀବିକା ସାଧନ କେନ୍ଦ୍ର ଉଦ୍ଘାଟନ — ବେତଙ୍ଗା ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି, ମାଲକାନଗିରି ବନଖଣ୍ଡ

ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି ଗୃହ ତଥା ଜୀବିକା ସାଧନ କେନ୍ଦ୍ର ଉଦ୍ଘାଟନ — ଧାବଡି ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି, କେନ୍ଦୁଝର ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀ ବନଖଣ୍ଡ

ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି ଗୃହ ତଥା ଜୀବିକା ସାଧନ କେନ୍ଦ୍ର—ତେପାଗୁଡ଼ା ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି, ଜୟପୁର ବନଖଣ୍ଡ

ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି ଗୃହ ତଥା ଜୀବିକା ସାଧନ କେନ୍ଦ୍ର ଉଦ୍ଘାଟନ — ଭାଲୁଡୁଙ୍ଗୁରୀ ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି, ବରଗଡ଼ ବନଖଣ୍ଡ

ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି ଗୃହ ତଥା ଜୀବିକା ସାଧନ କେନ୍ଦ୍ର ଉଦ୍ଘାଟନ — ଶିକାରୀପଲ୍ଲୀ ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି, ବରଗଡ଼ ବନଖଣ୍ଡ

ଚ) ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗର ଯୋଜନା ସହ ସମନ୍ୱୟ ମାଧ୍ୟମରେ ଜୀବିକା ପ୍ରୋତ୍ସାହନ

ଜଙ୍ଗଲ କୈନ୍ଦ୍ରିକ ଗୋଷ୍ଠୀ ବିକାଶ ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ଆୟ ସୃଷ୍ଟିକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ମାଧ୍ୟମରେ ଜଙ୍ଗଲ ସମ୍ପଦର ଅଞ୍ଚଳରେ ରହୁଥିବା ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ଜୀବିକାକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନାର ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅଟେ । ଜୀବିକା ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଏବଂ ଆୟ ସୃଷ୍ଟିକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ପାଇଁ ସିଧାସଳଖ ପ୍ରକଳ୍ପ ସହାୟତା ଉପଲବ୍ଧ ନଥିବାରୁ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗରେ ଚାଲୁଥିବା ଯୋଜନା ସହିତ ସମନ୍ୱୟ ରକ୍ଷା କରି ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗୁଡ଼ିକୁ ସମ୍ପାଦନ କରିବାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି । ପ୍ରକଳ୍ପ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ଜୀବିକାପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଏବଂ ଆୟ ବୃଦ୍ଧିରେ ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଛି ଏବଂ ଗତ କିଛି ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଆଦିବାସୀ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ଜୀବିକା ଦୃଶ୍ୟପଟରେ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣି ପାରିଛି । ଜୀବିକା ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ଗ୍ରାମୀଣ ଯୁବକମାନଙ୍କ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ, ଲଘୁ ଉଦ୍ୟୋଗ ଭିତ୍ତିକ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ବ୍ୟକ୍ତି / ଗୋଷ୍ଠୀକୁ ସହାୟତା, ରାସ୍ତା, ଜଳାଶୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାମୂହିକ ସମ୍ବଳର ନିର୍ମାଣ / ମରାମତି / ନବୀକରଣ, ପାନୀୟ ଜଳ ଯୋଗାଣ, ସରକାରୀ କଲ୍ୟାଣକାରୀ ଯୋଜନାସହ ସଂଯୋଗ, ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଏବଂ ମନରେଗା ଭିତ୍ତିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଇତ୍ୟାଦି

ଆନ୍ତଃ-କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ସମନ୍ୱୟ ମାଧ୍ୟମରେ ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରିଛି । ଏହାବ୍ୟତୀତ ଅତି କମ ଯୋଜନା ପାଖି ବିନିଯୋଗରେ ଗ୍ରାମୀଣ ଭିତ୍ତିଭୂମିର ବିକାଶ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ପକ୍ଷରୁ ଆନ୍ତଃ-କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ସମନ୍ୱୟ ମାଧ୍ୟମରେ ସହାୟତା ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇଛି । ୨୦୨୩-୨୪ ଆର୍ଥିକବର୍ଷରେ ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନା ମାଧ୍ୟମରେ ୨୪୭.୭୫ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବିଭିନ୍ନ ଉନ୍ନୟନ ମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆନ୍ତଃ- ବିଭାଗୀୟ ସଂଯୋଗୀକରଣ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପାଦିତ ହୋଇଛି, ଯେଉଁଥିରୁ ସମନ୍ୱୟର ସଫଳତା ସ୍ପଷ୍ଟ ବାରି ହୋଇ ପାରୁଛି । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଦ୍ୱାରା ୪,୮୯,୧୬୬ ହିତାଧିକାରୀ ଉପକୃତ ହୋଇଛନ୍ତି । ମନରେଗା, ମିଶନ ଶକ୍ତି, ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଆବାସ ଯୋଜନା (PMAY), ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳା ଯୋଜନା (PMUY), କାଳିଆ ଯୋଜନା, ସୁଚ୍ଛ ଭାରତ ମିଶନ, ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ କୃଷି ବିକାଶ ଯୋଜନା, ଜାତୀୟ ଓ ରାଜ୍ୟ ଉଦ୍ୟାନ କୃଷି ମିଶନ, ମିଲେଟ୍ ମିଶନ, Corporate CSR ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସୂତ୍ରରୁ ପାଖି ସମେତ ୩୯ଟି ବିଭାଗରୁ ଏହି ଯୋଜନା ମାଧ୍ୟମରେ ସଫଳତାର ସହ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତାର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ହୋଇ ପାରିଛି ।

ଆନ୍ତଃ-ବିଭାଗୀୟ ସଂଯୋଗୀକରଣ ମାଧ୍ୟମରେ ଜୀବିକା ପ୍ରୋତ୍ସାହନକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ (ପରିପରିବା ଚାଷ, ଫଳ ଚାଷ ଓ ମତ୍ସ୍ୟ ଚାଷ)—ପୁରୁପଡ଼ା ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି, ଖରିଆର ବନଖଣ୍ଡ

ମହ୍ୟ ଚାଷ — ରତନଗୁଡ଼ା ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି, ନବରଙ୍ଗପୁର ବନଖଣ୍ଡ

ଛତୁ ଚାଷ — ନାଇ ଗାଁ ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି, କେନ୍ଦୁଝର ବନଖଣ୍ଡ

ପନିପରିବା ଚାଷ —ହାଏରପୁର ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି, କେନ୍ଦୁଝର ବନଖଣ୍ଡ

ବାମନା ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀ ବନଖଣ୍ଡ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଲାଇତଗୁଣା ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି ସଭ୍ୟାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନିଜସ୍ଵ ପୋଖରୀରୁ ମାଛ ବିକ୍ରୟ

ଚଢ଼ାକୁଦ ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି ସଭ୍ୟା ମାନଙ୍କୁ ଛେଳି ପାଳନ ପାଇଁ ସହାୟତା, କେନ୍ଦୁଝର ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀ ବନଖଣ୍ଡ

ଡାଲିମ୍ବ ଚାଷ ପାଇଁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ — ବୋଦଲପଡ଼ା ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି,ଖରିଆର ବନଖଣ୍ଡ

ମହିଳା ଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଲଙ୍କାମରୀଚ ଚାଷ—ବାମନା ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀ ବନଖଣ୍ଡ

ଖରୁଆ ତୋଳି ମହିଳା ଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସୋରିଷ ଚାଷ—ରାଉରକେଲା ବନଖଣ୍ଡ

ବାଲଗଣ ଚାଷ ପାଇଁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ –ଗୋଧୂହି ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି, କେନ୍ଦୁଝର ବନଖଣ୍ଡ

ବାମନା ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀ ବନଖଣ୍ଡ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଲାଲତଗୁଣା ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି ସଭ୍ୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଛତୁ ଚାଷ

ବଲାଙ୍ଗିର ବନଖଣ୍ଡ ରେ VSS ସଭ୍ୟ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉନ୍ନତ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ବ୍ୟବହାର ସମ୍ପର୍କିତ ତାଲିମ ଶିବିର

ଫୁଲବାଣୀ ବନଖଣ୍ଡ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଗଙ୍ଗା ମାତା ମହିଳା ସ୍ୱୟଂ ସହାୟିକା ସମିତି ସଭ୍ୟଙ୍କ ପାଇଁ ଛତୁ ଚାଷ ତାଲିମ

କଳାହାଣ୍ଡି ଦକ୍ଷିଣ ବନଖଣ୍ଡ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଯୁଗସାଇ ପାଟଣା ଭିଏସଏସ ସଭ୍ୟଙ୍କୁ କୁକୁଡ଼ା ଚିଆଁ ବଣ୍ଟନ

ଆଇଟିଡିଏ ସହିତ ସଂଯୋଗାକରଣ ମାଧ୍ୟମରେ ଲଙ୍କାମରିଚ ଚାଷ- ମେଝାଆକନି ବନସୁରକ୍ଷା ସମିତି (ଦେବଗଡ଼ ବନଖଣ୍ଡ)

ବଣାଇ ବନଖଣ୍ଡ ଅନ୍ତର୍ଗତ ସନ୍ଧ୍ୟାରାଣୀ ମହିଳା ସ୍ୱୟଂ ସହାୟିକା ସମିତି ସଭ୍ୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପାଦିତ ସାମଗ୍ରୀର ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତି

ବଲାଙ୍ଗିର ବନଖଣ୍ଡ ଅନ୍ତର୍ଗତ ପ୍ରତାପପୁର VSS ସଭ୍ୟ ବିଭାଷଣ ପ୍ରଧାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପାଦିତ ବାଲଗଣ ଫସଲ

କ) ବିଶ୍ୱ ବନଦିବସ, ୨୦୨୪ ପାଳନ

ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ରାଜ୍ୟର ସମସ୍ତ ବନଖଣ୍ଡରେ ମାର୍ଚ୍ଚ ୨୧, ୨୦୨୪ରେ ବିଶ୍ୱ ବନଦିବସ ଭାବରେ ପରିଚିତ ‘ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ବନଦିବସ’ ପାଳନ କରାଯାଇଛି। ୨୦୨୪ ବିଶ୍ୱ ବନଦିବସର ବିଷୟବସ୍ତୁ ଥିଲା “ଜଙ୍ଗଲ ଏବଂ ଉଦ୍ଭାବନ: ଉନ୍ନତ ବିଶ୍ୱ ପାଇଁ ନୂତନ

ସମାଧାନ”। ଜଙ୍ଗଲ ସମ୍ପଦର ସୁରକ୍ଷା, ସଂରକ୍ଷଣ ଏବଂ ପୁନରୁଦ୍ଧାର ଏବଂ ପ୍ରକୃତି ଉପରେ ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନର ପ୍ରତିକୂଳ ପ୍ରଭାବକୁ ପ୍ରତିହତ କରିବାର ଉପାୟ ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରକୃତିପ୍ରେମୀ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରସାର କରିବା ଥିଲା ଏହି ଦିବସର ପ୍ରମୁଖ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ। ସାରା ରାଜ୍ୟରେ ବ୍ୟାପକ ଜଙ୍ଗଲରେ ନିଆଁ ଲାଗିବା କାରଣରୁ ଚଳିତ ବର୍ଷ ଅଜିନବ ଉପାୟରେ ଜଙ୍ଗଲକୁ ନିଆଁଦାଉରୁ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଏହି ଦିବସରେ ମୁଖ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଥିଲା।

ମାଲକାନଗିରି ବନଖଣ୍ଡରେ ବିଶ୍ୱ ବନଦିବସ ପାଳନ

କେନ୍ଦୁଝର ବନଖଣ୍ଡରେ ବିଶ୍ୱ ବନଦିବସ ପାଳନ

ଖ) ଆଦିବାସୀ ମେଳା, ୨୦୨୪ରେ ଓଡ଼ିଶା ବନାଞ୍ଚଳ ଉନ୍ନୟନ ସମିତି (OFSDS)ର ଅଂଶଗ୍ରହଣ

ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଓ ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି ଉନ୍ନୟନ, ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ଓ ପଛୁଆ ବର୍ଗ କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ ପକ୍ଷରୁ ‘ଆଦିବାସୀ ମେଳା’ ନାମରେ ପରିଚିତ ଏହି ରାଜ୍ୟସ୍ତରୀୟ ବାର୍ଷିକ ଆଦିବାସୀ ମେଳା ଓଡ଼ିଶାର ଆଦିବାସୀ ଓ ସହରାଞ୍ଚଳବାସୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସାମାଜିକ-ସାଂସ୍କୃତିକ ସମନ୍ୱୟ ପାଇଁ ଏକ ନିଆରା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ। ଏହା ଓଡ଼ିଶାର ସବୁଠାରୁ ପୁରାତନ ଏବଂ ରଙ୍ଗୀନ ପର୍ବ ଯାହା ଗ୍ରାମୀଣ, ବିଶେଷକରି ଆଦିବାସୀ ଏବଂ

ସହରୀ ଲୋକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କଳା, ସଂସ୍କୃତି, ପରମ୍ପରା, ହସ୍ତଶିଳ୍ପ ଏବଂ ଅର୍ଥନୈତିକ ଆଦାନ ପ୍ରଦାନକୁ ପ୍ରଦର୍ଶିତ କରେ। ଫେବୃଆରି ୨୬ ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ ୪, ୨୦୨୪ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆୟୋଜିତ ଏହି ଆଦିବାସୀ ମେଳାରେ ଓଡ଼ିଶା ବନାଞ୍ଚଳ ଉନ୍ନୟନ ସମିତି ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିଥିଲା। ଓଡ଼ିଶା ବନାଞ୍ଚଳ ଉନ୍ନୟନ ସମିତି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି, ପରିବେଶ ଉନ୍ନୟନ କମିଟି (EDC) ଓ ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ ସେମାନଙ୍କ ସଫଳତାକୁ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା ସହିତ

ଏହି ମଞ୍ଚକୁ ସେମାନଙ୍କ ଉତ୍ପାଦ ସାମଗ୍ରୀର ପ୍ରଚାର ପ୍ରସାର ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ । ସାମଗ୍ରୀର ଉତ୍ପାଦ ଭିତ୍ତିକ ପ୍ରଦର୍ଶନ ଅନେକ ଗବେଷକ ଏବଂ ବିପଣନ ଅନୁଷ୍ଠାନ ମାନଙ୍କୁ ଆକର୍ଷିତ କରିଥିଲା, ଯାହା ଭବିଷ୍ୟତରେ ବ୍ୟବସାୟ ପାଇଁ ଆମର ଅଂଶୀଦାର ମାନଙ୍କର ସହାୟକ ହୋଇପାରେ ।

ଅଧିକନ୍ତୁ, ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ସାତ ଗୋଟି ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି (ଭିଏସଏସ) ଆଦିବାସୀ ମେଳା, ୨୦୨୪ରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ୫.୨ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର ଜଙ୍ଗଲ ଏବଂ ଅଣ-ଜଙ୍ଗଲ ଉତ୍ପାଦ ବିକ୍ରି କରିଥିଲେ ।

ଓଡିଶା ବନାଞ୍ଚଳ ଉନ୍ନୟନ ସମିତି ଦ୍ୱାରା ଆଦିବାସୀ ମେଳାରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ଓ ମାନନୀୟ ଉପ-ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଯଶୋବନ୍ତ ବେରିହାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ସ୍ଥଳରେ ଓଡିଶା ବନାଞ୍ଚଳ ଉନ୍ନୟନ ସମିତିର ପ୍ରଦର୍ଶନର ଶୁଭ ଉଦ୍ଘାଟନ

ଓଡିଶା ବନାଞ୍ଚଳ ଉନ୍ନୟନ ସମିତି ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ସ୍ଥଳରେ ସାମଗ୍ରୀର ପ୍ରଦର୍ଶନ ଓ ବିକ୍ରିବଟା

ସଫଳତା କାହାଣୀ

ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନା ମାଧ୍ୟମରେ ଆନ୍ତଃ ବିଭାଗୀୟ ସଂଯୋଗୀକରଣ ସହାୟତାରେ ଅନେକ ସଫଳ କାହାଣୀ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅଧିକାଂଶ ଜୀବିକା ଉନ୍ନୟନ ଏବଂ ଗୋଷ୍ଠୀ ବିକାଶ ସହିତ ଜଡ଼ିତ, ଯାହା ସମନ୍ୱୟ ମାଧ୍ୟମରେ ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନାର ସଫଳତାକୁ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରେ । ଜଙ୍ଗଲ ସମ୍ପଦର ସୁରକ୍ଷା ଓ ସଂରକ୍ଷଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି ମାନଙ୍କର ଅନେକ ଅସାଧାରଣ ସଫଳତା ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ସେଥିମଧ୍ୟରୁ କେତେକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଶଂସନୀୟ ଏବଂ ଗୋଷ୍ଠୀ ସମୁଦାୟର ସାମଗ୍ରିକ ବିକାଶ ପାଇଁ ମାଲଲଖୁଣ୍ଡ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଏ । ଏଭଳି କିଛି ପ୍ରୟାସକୁ ସଫଳତା କାହାଣୀ ଭାବରେ ଏଠାରେ ପ୍ରକାଶ କରାଗଲା.....

କାହାଣୀ-୧

କୃଷି ଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟର ଅମଳ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପରିଚାଳନାର ଅଭିନବ ଯାନ୍ତ୍ରିକରଣ ମାଧ୍ୟମରେ ରୋଜଗାର ବୃଦ୍ଧି –
କୋରାପୁଟ ବନଖଣ୍ଡ ଅନ୍ତର୍ଗତ ବରପୁଟ ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତିର ଏକ ସଫଳ କାହାଣୀ

କୋରାପୁଟ ଜିଲ୍ଲାର ଦକ୍ଷିଣ ଭାଗ କୃଷି ଉତ୍ପାଦନରେ ସମୃଦ୍ଧ । ବିଶେଷକରି ମସଲାଜାତୀୟ ଫସଲ, ଯଥା- ଅଦା, ହଳଦୀ, ଗୋଲମରିଚ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅନେକ । ଅପଚ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ମାନ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ, ମୂଲ୍ୟଯୋଗ ଏବଂ ବିକ୍ରିବଟା ସୁଯୋଗ ନଥିବାରୁ, ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନା ଅନ୍ତର୍ଗତ ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତିର ସଦସ୍ୟ ଥିବା ଉତ୍ପାଦକମାନଙ୍କୁ ଉଚିତ ମୂଲ୍ୟ ମିଳିବା କଷ୍ଟକର ଥିଲା । ଫଳରେ ସଦସ୍ୟମାନେ ଅନେକ ସମୟରେ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ନିଷ୍ଠେଷିତ ହେଉଥିଲେ । ଜଙ୍ଗଲ ସମ୍ପଦକୁ ଅଧିବାସୀ ମାନଙ୍କ ସାମାଜିକ-ଅର୍ଥନୈତିକ ସ୍ଥିତିରେ ଉନ୍ନତି ଆଣିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କୋରାପୁଟ ବନଖଣ୍ଡ ଅଧିକାରୀ ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ ଓ ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ପାଦିତ ଅଦା ଫସଲର ଉତ୍ତମ ମୂଲ୍ୟ ପାଇବା ପାଇଁ ଏହାର ଉପଯୁକ୍ତ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଏବଂ ବଜାରର ଚାହିଦା ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦେବା ପାଇଁ ଉତ୍ସାହିତ କରିଥିଲେ । ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନାର କର୍ମକର୍ତ୍ତା ସ୍ଥାନୀୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ ଗୁଡ଼ିକୁ ଚିହ୍ନଟ କରି ଆଧୁନିକ ଜ୍ଞାନ କୌଶଳ ପ୍ରୟୋଗ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପାଦିତ ଦ୍ରବ୍ୟର ମୂଲ୍ୟଯୋଗ (value addition) ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରିଛି । ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବନଖଣ୍ଡ ତରଫରୁ ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀର ସଦସ୍ୟା ଏବଂ ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତିର ସଦସ୍ୟ ମାନଙ୍କୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ପାଇଁ ପାରସ୍ପରିକ ଆଲୋଚନା ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଛି । ଫଳରେ ଅଧିବାସୀ ମାନେ ସେମାନଙ୍କର ପସନ୍ଦର ଉତ୍ପାଦ ଚାଷ କରିବା ସହିତ ଜୀବିକା ନିର୍ବାହ ପାଇଁ ଏକ ସ୍ଥାୟୀ ପନ୍ଥା ଯୋଗାଡ଼ କରିବାରେ ସମର୍ଥ ହୋଇଛନ୍ତି । ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ସହିତ ଦୀର୍ଘ ଦିନର ସଂଘର୍ଷ ପରେ ଆୟ ବୃଦ୍ଧିରେ ଉଦାହରଣ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିବା ସଫଳ ମହିଳା ଉଦ୍ୟୋଗର ଏକ ପ୍ରେରଣାଦାୟୀ କାହାଣୀ ଏଠାରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି ।

କୋରାପୁଟ ବନଖଣ୍ଡ ଅଧୀନସ୍ଥ ଶିମିଳିଗୁଡା ବନାଞ୍ଚଳ (ଫରେଷ୍ଟ ରେଞ୍ଜ)ଠାରୁ ୨୭ କିଲୋମିଟର ଦୂରରେ ଅବସ୍ଥିତ ‘ବରପୁଟ’ ଗାଁ । ୨୦୨୦-୨୧ ମସିହାରେ ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନାରେ ଏହି ଗାଁକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇ ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତିର ପୁନର୍ଗଠନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତିରେ ମୋଟ ୪୭ଟି ପରିବାର ସାମିଲ ଅଛନ୍ତି ଓ ସମସ୍ତେ ପଛୁଆ ବର୍ଗର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ସମସ୍ତ ଗ୍ରାମବାସୀ ପ୍ରାୟତଃ ବର୍ଷସାରା ବିଭିନ୍ନ ଫସଲ ଚାଷ କରୁଥିବା ଚାଷୀ ସଂପ୍ରଦାୟ ଅଟନ୍ତି । ସେମାନେ ବର୍ଷସାରା ବିଭିନ୍ନ ଫସଲ ଚାଷ କରି ନିଜତସ୍ତ ବଜାରରେ ବିକ୍ରି କରି ପରିବାର ଚଳାଉଥାନ୍ତି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଗ୍ରାମରେ ତିନି ଗୋଟି ମହିଳା ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ ମଧ୍ୟ ରହିଅଛି ।

ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନା କର୍ମକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁଧ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ, ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତ କୃଷକ ଏକ ପ୍ରମୁଖ ଅର୍ଥକରୀ ଫସଲ ଭାବରେ ଅଦା ଚାଷ କରୁଛନ୍ତି । ତେବେ ଅମଳ ରତ୍ନରେ ସ୍ଥାନୀୟ ବଜାରରେ କଞ୍ଚା ଅଦା ବିକ୍ରି କରି ସେମାନେ ବହୁତ କମ୍ ମୂଲ୍ୟ ପାଉଛନ୍ତି । ବାହ୍ୟ ବଜାରରେ ଅଦା ଓ ଅଦା ଉତ୍ପାଦର ଚାହିଦା ଅଧିକ ଥିବା ବେଳେ ଅଧିକ ଅମଳ ଓ ଅମଳ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସଂରକ୍ଷଣ ସୁବିଧା ଅଭାବରୁ ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଉତ୍ପାଦ ସାମଗ୍ରୀକୁ ସ୍ଥାନୀୟ ବଜାରରେ ଅତି କମ୍ ମୂଲ୍ୟରେ ବିକ୍ରି କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଉଛନ୍ତି । ଅଦାର ମୂଲ୍ୟ ଯୋଗ ସହିତ ଅଦା ଚାଷୀଙ୍କ ଆର୍ଥିକ ବିକାଶ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରି ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନା ଦଳ (AJY Team) ଏହାକୁ ଏକ ଆୟ ସୃଷ୍ଟିକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହିସାବରେ ଆବୃତ କରିବାକୁ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇଥିଲା । ୨୦୨୩-୨୪ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକୁ ୩୦ଟି ଅଦା ସୁଖାଇବା ମେସିନ୍ ସହାୟତା ସହିତ ଏହାର

ପରିଚାଳନା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ତାଲିମ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଉଦ୍ୟାନ କୃଷି ବିଭାଗ ଏବଂ ଶିମିଳିଗୁଡାସ୍ଥିତ ସ୍ଥାନୀୟ କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ରର ସମନ୍ୱୟ ମାଧ୍ୟମରେ ଏହା ସମ୍ଭବ ହୋଇ ପାରିଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହି ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକା ଗୋଷ୍ଠୀ ସଦସ୍ୟା ମାନେ ଅମଳ ରତ୍ନରେ କଞ୍ଚା ଅଦା ସଂଗ୍ରହ କରୁଛନ୍ତି, ଖଣ୍ଡ ଅଦା ତିଆରି କରୁଛନ୍ତି, ଶୁଖାଉଛନ୍ତି ଏବଂ ବଜାରରେ ମୂଲ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ନ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସଂରକ୍ଷିତ ରଖୁଛନ୍ତି ।

ବାରପୁଟ ଗ୍ରାମରେ ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନା ଦଳ

ଅଦା ସୁଖାଇବା ଜନ୍ମ ବନ୍ଧନ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତି

କାହାଣୀ- ୨

ଫୁଲଝାଡୁ ଚାଷ ଘରୋଇ ଅର୍ଥନୀତିର ମେରୁଦଣ୍ଡ ପାଲଟିଛି :

ଫୁଲବାଣୀ ବନଖଣ୍ଡର ଘୁ.ଉଦୟଗିରି ଫରେଷ୍ଟ ରେଞ୍ଜ ଅନ୍ତର୍ଗତ “ସିକି”ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତିର ଏକ ସଫଳ କାହାଣୀ

ଜଙ୍ଗଲ ସାମାନ୍ତରେ ବସବାସ କରୁଥିବା ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ରୋଜଗାର ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତ୍ତିକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉତ୍ପାଦନ ବାଣିଜ୍ୟିକ ଉତ୍ପାଦନ ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତା କରିବାର ସମୟ ଆସିଛି । ଏହାଦ୍ୱାରା ଜଙ୍ଗଲ ଓ ଏହାର ଆଖପାଖ ଅଞ୍ଚଳରେ ବସବାସ କରୁଥିବା ଲୋକଙ୍କ ମାଲିକାନାରେ ଥିବା ସ୍ୱଳ୍ପ ଅମଳକ୍ଷମ ଜିପ ଜମିର ଉପଯୁକ୍ତ ବିନିଯୋଗ ହୋଇପାରିବ । ଜଙ୍ଗଲ ସାମାନ୍ତରେ ବସବାସ କରୁଥିବା ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ଜୀବିକାରେ ଉନ୍ନତି ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନାର ଏକ ପ୍ରମୁଖ ଆଭିମୁଖ୍ୟ । ତେବେ ପ୍ରକୃତ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଗ୍ରାମମାନଙ୍କରେ ଜୀବିକା ନିର୍ବାହକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରକୃତ ତରଫରୁ ସିଧାସଳଖ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତାର କୌଣସି ପ୍ରାବଧାନ ନାହିଁ । ଆୟ ବୃଦ୍ଧିକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ପ୍ରକୃତ ପକ୍ଷରୁ ଆକର୍ଷକତାଗାମୀ ସମନ୍ୱୟ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବାଠାରୁ VSS ସଦସ୍ୟମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଜଙ୍ଗଲ ଅଞ୍ଚଳର ସଂରକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଆକର୍ଷକତାର ସହ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ କରୁଛନ୍ତି । ଜୀବିକା ଉନ୍ନୟନ ଏବଂ ଆୟ ସୃଷ୍ଟିକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସରକାରୀ ବିଭାଗ ସହ ପରାମର୍ଶ କରି ପ୍ରକୃତ କର୍ମଚାରୀ ଏବଂ ପ୍ରକୃତରେ ନିୟୋଜିତ ବେସରକାରୀ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଆବଶ୍ୟକତା ଭିତ୍ତିକ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରୁଛନ୍ତି ।

ସିକି ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତିରେ ନିଆ ଯାଇଥିବା ଏହି ପଦକ୍ଷେପ ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନା ଦଳର ନିରନ୍ତର ପ୍ରୟାସର ଏକ ଆଦର୍ଶ ଉଦାହରଣ । ଅତିରିକ୍ତ ରୋଜଗାର ଦ୍ୱାରା ଅଧିବାସୀ ମାନଙ୍କର ଜୀବନ ଜୀବିକା ତାହାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିବା ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନା ଚିମ୍ ପାଇଁ ଏକ ଆହ୍ୱାନ ମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟ ଥିଲା; ତେବେ ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତିର ସଦସ୍ୟଙ୍କ ସାମାଜିକ-ଅର୍ଥନୈତିକ ସ୍ଥିତିରେ ଉନ୍ନତି ଆଣିବା ପାଇଁ ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନା ଚିମ୍ ନିରନ୍ତର ପ୍ରୟାସ ଜାରି ରଖୁଛି । ଏହି ପ୍ରେରଣାଦାୟୀ କାହାଣୀ ଅନ୍ୟ ବନଖଣ୍ଡ ଗୁଡିକୁ ମଧ୍ୟ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ବିରୋଧରେ ଲଢ଼ିବା ପାଇଁ ସମାନ କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧି ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ପ୍ରେରଣା ଯୋଗାଇବ ।

ଫୁଲବାଣୀ ବନଖଣ୍ଡ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଘୁ.ଉଦୟଗିରି ରେଞ୍ଜ ଅଧୀନରେ ଥିବା ଏକ ଛୋଟ ଗାଁ ହେଉଛି “ସିକି” । ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ ବିଭାଗ ସହାୟତାରେ ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନା ଟିମ୍ ଏହି ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତିର କିଛି ସଦସ୍ୟଙ୍କୁ ଫୁଲଝାଡୁ ଚାଷ ପାଇଁ ମନୋନୀତ କରିଥିଲେ । ଏଥିପାଇଁ ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନା ଟିମ୍ କୃଷକମାନଙ୍କୁ “କୃଷକ ପୋର୍ଟାଲ” ମାଧ୍ୟମରେ ଆବେଦନ କରିବା ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା ସ୍ଥିର ଅନ୍ତର୍ଗତ ଫୁଲଝାଡୁ ଚାଷ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ପ୍ରୋସାହନ ପାଇବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲା । ସହାୟତା ହିତାଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ ବିଭାଗ ମାଧ୍ୟମରେ ଏଥିପାଇଁ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପାଇଁ ମନୋନୀତ କରାଯାଇଥିଲା । ପ୍ରସ୍ତାବିତ ତାଲିକାରେ ଥିବା ଅନେକ ଚାଷୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ସିକି ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତିର ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଚୈତନ୍ୟ ପ୍ରଧାନ, ଅସପତି ପ୍ରଧାନ, ଜଦାମା ପ୍ରଧାନ, ସିପୁରା ପ୍ରଧାନ ଓ ବିଘ୍ନରାଜ ପ୍ରଧାନ ନାମକ ୫ଜଣ ଚାଷୀଙ୍କୁ ବ୍ୟବସାୟିକ ଭିତ୍ତିରେ ନିଜ ଜମିରେ ଫୁଲଝାଡୁ ଚାଷ ପାଇଁ ଚୟନ କରାଯାଇଥିଲା । ବିଭାଗୀୟ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଜମି ଅନୁଧ୍ୟାନ ପରେ ଚାଷୀମାନେ ଫୁଲଝାଡୁ ଘାସ ଚାଷ ପାଇଁ ନିଜ ଜମି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ଏହି ଯୋଜନାରେ ଥିବା ପ୍ରାବଧାନ ଅନୁଯାୟୀ ବିଭାଗ ପକ୍ଷରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କୁ ୩୦୦୦ ସଂଖ୍ୟକ ଉତ୍ତମ ମାନର ଚାରା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଏହି ଚାଷ ପାଇଁ ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନା ଦଳ ତରଫରୁ ନିୟମିତ ତଦାରଖ, ମାର୍ଗ ଦର୍ଶନ ଓ ସମନ୍ବିତ ରକ୍ଷା କରାଯାଇଥିଲା ।

କୌଣସି ନିଜସ୍ଵ ମୂଲଧନ ବିନିଯୋଗ ବିନା ୪ ଏକର ଜମିରେ ଚାଷୀ ମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଫୁଲଝାଡୁ ଚାଷ କରାଯାଇଥିଲା । ଚାରା ରୋପଣର ପ୍ରାୟ ୧୨ ମାସ ପରେ ହିତାଧିକାରୀମାନେ ଫୁଲଝାଡୁ ଅମଳ କରିବାରେ ସକ୍ଷମ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ପ୍ରଥମ ଅମଳ ବିକ୍ରି କରି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଚାଷୀ ୪୦,୦୦୦ ଟଙ୍କାର ଅତିରିକ୍ତ ରୋଜଗାର କରିପାରିଥିଲେ । ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଏବେ ଅନ୍ୟ ଆଗ୍ରହୀ କୃଷକମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଫୁଲଝାଡୁ ଚାରା ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି ।

ସିକି ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତିର ସମସ୍ତ କୃଷକ ପଡ଼ୋଶୀ ଗାଁ ପାଇଁ ଏକ ଉଦାହରଣ ସୃଷ୍ଟି କରିଛନ୍ତି, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ଅନ୍ୟ କୃଷକମାନେ ଏବେ ସେମାନଙ୍କ ଜିପଜମିରୁ ଅତିରିକ୍ତ ରୋଜଗାର କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସମାନ ପ୍ରକାର ଚାଷ କରିବା ପାଇଁ ଆଗେଇ ଆସୁଛନ୍ତି । ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନା ଦ୍ଵାରା ନିଆଯାଇଥିବା ପଦକ୍ଷେପ ସେମାନଙ୍କ ସ୍ୱଳ୍ପ ଉତ୍ପାଦକ ଜିପ ଜମିକୁ ଅର୍ଥ ଉପର୍ଜନକାରୀ ମଡେଲରେ ପରିଣତ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଛି ।

୨୦୨୪-୨୫ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଏହି ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତି ଓ ଆଖପାଖ ଅଞ୍ଚଳର ୧୦ରୁ ଅଧିକ ଚାଷୀ ସମାନ ପ୍ରକାର ଜାବିକା ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିଛନ୍ତି । ଏହି ସଫଳ ଯାତ୍ରାରେ ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନା ଟିମ୍ ର ଭୂମିକା ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଶଂସନୀୟ ବୋଲି ଉପଲବ୍ଧି କରି ଚାଷୀମାନେ ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନା ଦଳକୁ ଆନ୍ତରିକ ଧନ୍ୟବାଦ ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି ।

ସମ୍ପାଦନା ମଣ୍ଡଳୀ

ଯୋଗାଯୋଗ: ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନା କକ୍ଷ
ଓଡ଼ିଶା ବନାଞ୍ଚଳ ଉନ୍ନୟନ ସମିତି
SFTRI ପରିସର, ଘାଟିକିଆ, ଭୁବନେଶ୍ୱର
ଦୂରଭାଷ: ୦୬୭୪-୨୩୮୭୦୮୪, ୨୩୮୭୦୧୬
ଇ-ମେଲ: webmail@ofsdop.org

ମୁଖ୍ୟ ସମ୍ପାଦକ

ଡଃ ମୀତା ବିଶ୍ଵାଳ, ଭାରତୀୟ ବନ ସେବା
ପ୍ରଧାନ ମୁଖ୍ୟ ବନ ସଂରକ୍ଷକ (ପ୍ରକଳ୍ପ) ଓ ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ
ଓଡ଼ିଶା ବନାଞ୍ଚଳ ଉନ୍ନୟନ ସମିତି, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ସମ୍ପାଦକ

ଶ୍ରୀ ବିଜୟ ରାମ ସେନାପତି,
ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶେଷଜ୍ଞ (ତାଲିମ ଓ ପ୍ରସାର), ଆମ ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଜନା